

MINISTERIET FOR
BØRN, UNDERVISNING
OG LIGESTILLING

Børne- og Undervisningsudvalget
Christiansborg

Ministeriet for Børn,
Undervisning og Ligestilling
Ministeren

Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Tlf. 3392 5000
Fax 3392 5547
www.uvm.dk

10-11-2016

I forbindelse med behandlingen af (L 36) Forslag til Lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. og lov om efterskoler og frie fagskoler (styrkelse af kvaliteten på de frie grundskoler m.v.) har udvalget i brev af 28. oktober 2016 stillet mig følgende spørgsmål:

Spørgsmål 11:

”Ministeren bedes oplyse, hvorvidt lovforslaget ændrer på eksisterende regler vedrørende dekorumkrav til bestyrelsesmedlemmer og lærere på en friskole. I givet fald bedes ministeren redegøre for såvel den nuværende som kommende retstilstand.”

Svar:

Lovforslaget ændrer ikke på de eksisterende regler for dekorumkrav.

Som en konsekvens af skolernes lovfæstede ret til at have deres eget holdningsmæssige grundlag, jf. lovens § 1, stk. 1, må en friskole over for sine lærere og andre ansatte have en adgang til at fastsætte lovlige dekorumkrav, som efter skolens opfattelse er nødvendige eller ønskelige af hensyn til skolens holdningsmæssige grundlag. For så vidt angår ledere, lærere og børnehaveklasseledere fremgår dette af Moderniseringsstyrelsens cirkulære af 9. marts 2016 om organisationsaftale for ledere, lærere og børnehaveklasseledere ved frie grundskoler samt efterskoler og frie fagskoler. Jeg henviser til følgende cirkulærebemærkning til organisationsaftalens § 2, som er en uændret videreførelse fra tidligere cirkulærer om organisationsaftaler forud for den gældende:

”Det er en forudsætning, at den ansatte udviser loyalitet over for skolens målsætning og grundlag under særligt hensyn til skolens status som fri skole, således som den ansatte ved ansættelsen er blevet gjort bekendt med.”

Krav i lovgivningen, som en fri grundskole skal opfylde, kan have en afledt konsekvens på kravene til indholdet af en skoles til enhver tid gældende dekorumkrav over for skolens bestyrelsesmedlemmer, ledere, lærere og andre ansatte. Dette blev i forhold til krav i friskoleloven udtrykt i forbindelse med den udvidelse af de frie grundskolers forpligtelse til at forberede eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre, som blev gennemført ved en ændring af friskoleloven i 2005 (Lov nr. 336 af 18. maj 2005).

Der blev således i 2005 lagt til grund, at der allerede var et dekorumkrav og ændringer i friskoleloven kunne have betydning for de krav, den enkelte friskole kan stille i den forbindelse.

I det lovforslag, som ligger til grund for lovændringen i 2005, lovforslag nr. L 105 om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. (Skolernes frihed, mål med undervisningen, krav til bestyrelsesmedlemmer, lærere og tilsynsførende, herunder om danskkundskaber, samt tilsyn m.v.), fremsat den 23. februar 2005, fremgår bl.a. følgende af bemærkningerne: ”Det foreslåede udvidede krav til skolernes forpligtelse til at forberede eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre, vil som afledt konsekvens kunne indebære, at en skoles bestyrelse til skolens lærere og andre ansatte ligeledes må skulle skærpe skolens krav, herunder det til enhver tid på skolen gældende dekorumkrav, for at sikre, at skolen også altid vil kunne leve op til lovens krav på dette punkt.”

Det, som er anført i bemærkningerne til det fremsatte lovforslag nr. L 36 om forholdet mellem lovforslaget og en fri grundskoles til enhver tid gældende dekorumkrav over for skolens ledere, lærere og andre ansatte, er i overensstemmelse med det oven for citerede fra lovforslaget fra 2005.

Selvom det, som er anført i bemærkningerne til det nu fremsatte lovforslag herom, vil gælde, uanset om lovforslaget ikke indeholdt bemærkninger herom, har jeg fundet det mest hensigtsmæssigt at medtage de pågældende bemærkninger herom i lovforslaget.

Baggrunden herfor er bl.a., at der i lyset af, at lovforslaget fra 2005 indeholdt den oven for citerede bemærkning, ikke bør kunne opstå misforståelser på skolerne om, at det beskrevne forhold mellem friskoleloven og en skoles til enhver tid gældende dekorumkrav over for skolens lærere og andre ansatte vil være uberørt af lovforslaget. Der er alene tale om en gentagelse af de allerede gældende rammer for dekorumkrav i lyset af den ændrede affattelse af loven med tilføjelsen af demokratisk dannelse. Præciseringen i det fremsatte lovforslag nr. L 36 nævner desuden som noget nyt det til enhver tid gældende dekorumkrav til skolens bestyrelsesmedlemmer.

For de frie grundskoler er dekorumkrav således ikke af ny dato.

Dekorumkravets nærmere indhold, udformning og beskrivelse beror på forholdene på den enkelte skole, og det er op til den enkelte skole om den vil udforme dekorumkravene skriftligt. Rækkevidden af et dekorumkrav vil i alle tilfælde bero på en konkret vurdering, som i sidste instans kan prøves ved domstolene og ved voldgift.

Med venlig hilsen

Ellen Trane Nørby